

N:o 83.

Ank. till Riksd. kansli den 9 maj 1902, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter smeden Gustaf Pettersson från Björktorp.

(I. A.)

Sedan i en till Kongl. Maj:t ingifven ansökning Sven Johan Carlsson och hans hustru Maria Lovisa Carlsson, född Blomberg, ogifta Beata Sofia Blomberg samt Carl August Holmgren och hans hustru Charlotta Holmgren, född Blomberg, anhållit, att kronans rätt till danaarf efter aflidne smeden Gustaf Pettersson från Björktorp i Ärila socken af Södermanlands län måtte till sökandenas förmån efterskänkas och till stöd därför anfört, bland annat, att sökandena Maria Lovisa Carlsson, Beata Sofia Blomberg och Charlotta Holmgren vore barn till Gustaf Petterssons syskonbarn Sven Johan Blomberg, hade, såsom i en till Riksdagen den 25 april 1902 aflåten proposition (n:o 88) meddelats, Kongl. Maj:ti proposition den 31 december 1900 föreslagit Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel, som med ett belopp af 7,100 kronor 41 öre innestode i statskontoret, finge till bemälde sökandes förmån efterskänkas.

I skrifvelse den 29 maj 1901 hade Riksdagen anmält, att nämnda framställning af Riksdagen bifallits.

Innan Riksdagens skrifvelse till Kongl. Maj:t inkommit, hade i en till Kongl. Maj:t den 28 berörda maj ingifven skrift skolläraren Johan Dahléns i Wåmb hustru Anna Kristina Dahlén, född Andersson, enkan Maria Lisa Andersson och A. Sväningson anhållit, att, enär de, enligt hvad i ärendet företedda, af vederbörande pastorsembeten i maj och juni månader 1901 utfärdade prestbetyg jemväl utvisade, vore syskonbarn till förbemälde Gustaf Pettersson och på sådan grund framför Sven Johan

Carlsson och hans medsökande berättigade till arf efter den aflidne, hustru Dahlén och hennes medsökande måtte tillerkännas qvarlåtenskapen efter Gustaf Pettersson; och hade sistbemälda sökandes ombud tillika anhållit, att förevarande danaarfsfråga måtte af Kongl. Maj:t lemnas oafgjord, till dess hans hufvudmäns anspråk på arfvet blifvit efter stämning af domstol genom laga kraftvunnen dom pröfvadt.

Af de till Kongl. Maj:t i ärendet ingifna handlingar inhemtades, bland annat, att förenämnde Johan Dahlén, såsom målsman för sin hustru, enkan Maria Lisa Andersson och A. Sväningson till 1901 års lagtima hösteting med Vester- och Öster-Rokarne härads tingslag instämt Sven Johan Carlsson och hans hustru samt deras förenämnde medsökande, dervid bemälda käreande, med förmälan att de, som tagit för gifvet, att Gustaf Pettersson efterlemnadt bröstarfvingar, icke ansett sig berättigade till arf efter honom och af sådan anledning underlåtit att bevaka sin rätt vid bouppteckningsstillfället, yrkat, att, med ogillande af Sven Johan Carlssons och hans medsökandes anspråk på qvarlåtenskapen efter Gustaf Pettersson, kärandena måtte förklaras berättigade till samma qvarlåtenskap. Sedan under rättegången företetts afskrift af en af Sven Johan Carlsson och hans medparter afgifven, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Södermanlands län stäld skrift, deri dessa anført, att, derest hustru Dahlén och hennes ifrågavarande medsökande behörigen styrkte, att de vore syskonbarn till Gustaf Pettersson, Sven Johan Carlsson och hans medparter, såsom allenast syskonbarns barn till Gustaf Pettersson, afstode från arfsrätten efter denne till förmån för hustru Dahlén och hennes medsökande såsom närmare arfsberättigade, dock med vilkor att varda från alla kostnader i målet befriade, hade Johan Dahlén och hans medparter frånträdt vidare fullföljd af målet. I följd häraf hade också målet genom häradsrättens beslut den 14 december 1901 blifvit från vidare åtgärd ur domboken afskrifvet; men hade häradsrätten tillika förklarat, att af Sven Johan Carlsson och hans medparter framstäldt anspråk på ersättning för rättegångskostnaden icke kunde af häradsrätten bifallas.

I anledning af den sålunda af hustru Dahlén och hennes medsökande gjorda framställningen hade på grund af remiss Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Södermanlands län, jemte öfverlemnande af inhemtadt yttrande från Sven Johan Carlsson och hans medsökande, hvilket yttrande innefattades i den skrift, som, enligt hvad ofvan förmälts, blifvit i afskrift företedd inför nämnda häradsrätt, tillika för egen del anført, att, derest hustru Dahlén och hennes medsökande i förberörda rättegång förklarades framför sina motparter berättigade till arf efter bemälda Gustaf Pettersson,

Kongl. Maj:ts befallningshafvande på de skäl, som förut anförts till stöd för kronans efterskänkande af danaarvet efter Gustaf Pettersson, hemstälde, att nu ifrågavarande sökandes framställning måtte bifallas.

Kammaradvokatfiskalsembetet, som i ärendet hörts, hade i utlåtande anfört, att embetet funnit hustru Dahlén och hennes medsökande hafva genom de i ärendet föredetta intyg styrkt sin uppgifna släktskap med den döde. Med anledning häraf och då jemlikt 3 kapitlet 10 § ärfdabalken hustru Dahlén och hennes medsökande, såsom varande i närmare skyldskap med arflåtaren än sökandena Maria Lovisa Carlsson, Beata Sofia Blomberg och Charlotta Holmgren, skulle, med de senares uteslutande, varit berättigade till arvet, derest arfsanspråk framstälts inom behörig tid, samt Sven Johan Carlsson och hans medparter i afgifven förklaring öfver nu förevarande ansökning förmålt sig villiga att, sedan hustru Dahlén och hennes medsökande styrkt sin släktskap med den döde, till sistnämnde sökandes förmån afträda från arvet, hade embetet hemställt, huruvida icke kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel finge efterskänkas till förmån för hustru Dahlén och hennes medsökande; och hade embetet tillika, med föranledande af Sven Johan Carlssons och hans medsökandes yrkande att varda befriade från alla kostnader i målet, föreslagit, att såsom vilkor härvid måtte stadgas, att hustru Dahlén och hennes medsökande skulle, innan de finge hos statskontoret utbekomma medlen, med qvitto styrka, att de godtgjort Sven Johan Carlsson och hans medsökande alla de kostnader, desse fått vidkännas med anledning af denna danaarfsfråga.

På grund af befallning hade jemväl justitiekanslersembetet afgifvit utlåtande; och hade embetet, som förklarade sig dela den af kammaradvokatfiskalsembetet uttalade uppfattning, tillika anfört, att, då embetet i likhet med kammaradvokatfiskalsembetet ansåge billigt, att såsom vilkor för danaarfvet efterskänkande till hustru Dahlén och hennes medsökande föreskrefves, att de skulle ersätta Sven Johan Carlsson och hans medsökande deras kostnader för den af dem gjorda ansökningen, justitiekanslersembetet i fråga om dessa kostnader inhemtat, att Sven Johan Carlsson och hans medsökande träffat aftal med en jurist i Norrköping, att denne skulle för deras räkning anskaffa nödiga handlingar och vidtaga erforderliga åtgärder för danaarfvet utfående, mot det att han erhöle viss del af det samma såsom ersättning för sitt besvär och sina kostnader, och att i följd deraf Sven Johan Carlssons och hans medsökandes kostnader hufvudsakligen bestått i utgifter till postporto och några resor; varande vid justitiekanslersembetets utlåtande fogad en af Sven Johan Carlsson och hans medsökande öfver dessa kostnader upprättad räkning, slutande å ett belopp af 94 kronor.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit och med tillkännagifvande, att i anledning af hustru Dahléns och hennes medsökandes förevarande framställning Riksdagens berörda skrifvelse den 29 maj 1901 ej hittills föranledt någon Kongl. Maj:ts åtgärd, har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel finge till förmån för hustru Dahlén och hennes medsökande efterskänkas; dock att bemälde sökande skulle, innan medlen finge af dem utbeholdas, med qvitto styrka, att de godtgjort Sven Johan Carlsson och hans medsökande alla de kostnader, desse fått vidkännas med anledning af denna danaarfsfråga.

Emot Kongl. Maj:ts förevarande framställning har utskottet icke haft något att erinra, hvadan utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts ofvannämnda proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 maj 1902.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.